

Kort fortalt ...

SSP's årsberetning

SSP Ringsted har fokus på initiativer, der fremmer forebyggelse, trivsel, fællesskaber og deltagelsesmuligheder for unge. SSP arbejder målrettet på at skabe trygge og inkluderende miljøer, hvor unge kan udvikle sig både fagligt og socialt. Trivsel er en forudsætning for, at unge kan nå deres fulde potentiale, og derfor gennemfører SSP forskellige aktiviteter og projekter for at fremme trivsel både i og uden for skolen. Generel forebyggelse er en hjørnesten i SSP's arbejde, og der samarbejdes tæt med skoler, forældre og andre aktører for at skabe trygge rammer for vores unge.

Jeg vil gerne takke alle, der har bidraget til vores arbejde i det forgangne år. Jeres engagement og indsats har været uvurderlig, og sammen har vi skabt resultater, der gør en forskel for vores unge.

God læselyst

Helle Friis-Mikkelsen
Ungdomsskoleleder

Kære læser

Det er med stor glæde, at vi præsenterer SSP's årsberetning for det forgangne år. Denne beretning er udarbejdet med henblik på at give et indblik i vores arbejde, samt i samfundsmæssige tendenser på området. Vores arbejde er fortsat præget af en række initiativer og indsatser, der alle har til formål at styrke forebyggelse, trivsel og fællesskaber blandt vores unge.

SSP er forankret i ungdomsskolen, hvor trivsel, fællesskaber og deltagelsesmuligheder er de bærende elementer. Vores mål er at skabe trygge og inkluderende miljøer, hvor unge kan udvikle sig både fagligt og socialt. Gennem året har vi arbejdet målrettet på at styrke disse værdier og sikre, at alle unge får de bedste betingelser for at trives og deltage aktivt i sunde fællesskaber.

Trivsel er en forudsætning for, at vores unge kan udvikle sig og nå deres fulde potentiale. Vi har derfor haft en række initiativer, der har haft til formål at fremme de unges trivsel både i og uden for skolen. Gennem forskellige aktiviteter og projekter har vi skabt rum for, at de unge kan udfolde sig, finde deres styrker og opbygge sunde relationer.

Generel forebyggelse er en hjørnesten i vores arbejde, hvor særlig undervisning på alle kommunernes skoler er medvirkende til at skabe trygge og sikre rammer for vores unge, hvor de kan udvikle sig og trives. Vi har også fokus på at identificere og imødegå risikofaktorer, der kan påvirke de unges liv negativt, og vi har arbejdet tæt sammen med både skoler, forældre og andre aktører for at sikre en helhedsorienteret tilgang.

SSP i Ringsted Kommune

Mød SSP-konsulenterne s. 3

Trivsel før og nu

Trivsel i et historisk perspektiv s. 5

Status på trivslen i Ringsted anno 2024 s. 7

Unge trivsel er også rykket på nettet s. 10

Hvem er mest udsat? s. 11

Handleplan for digitale krænkelser og
ambassadørnetværk s. 13

Temaer

AI, algoritmer og kaninhuller s. 15

Puff bars s. 19

Sidste skoledag

Nye tendenser for afvikling af sidste skoledag s. 22

Nye tendenser på landsplan s. 23

Hvad byder fremtiden på?

Åben hal s. 24

Udskyldelse af konfirmationsalderen s. 26

Opfølgning på den kriminalitetsforebyggende indsats

Hvordan går det så i Ringsted? s. 30

Statistik s. 30

Afsluttende opsamling

Mød SSP-konsulenterne

Peter Brøchner Ringholm

Peter er uddannet pædagog i 2010, hvilket han kan takke sin svigermor for, da hun påvirkede ham i den retning. Peter var allerede i sin folkeskoletid optaget af EDB, og har lige siden været fascineret af IT. Han var på Snapchat fra starten og spiller Roblox med sine egne børn. Denne viden om nye tendenser, sociale medier og platforme benytter Peter også i høj grad i arbejdssammenhæng. Peter elsker også udelivet, hvor han er i konkurrence med sin nabo om, hvem der kan dyrke de største tomater og stærkeste chilier.

Fun fact:

Har en høne der hedder Nuggets.

Markus Bryde Munkholm

Markus beskriver sig selv som et stort legebarn, hvilket har stor betydning og værdi for Markus, da han mener, at 'lege er at leve'. Det er en værdi han værner om og gerne vil videregive til både egne og andre børn. Heldigvis er legen også en stor del af arbejdet, da den er med til at skabe fællesskabsbånd og trivsel mellem unge på tværs af aldre, klasser og skoler. Markus' eget hjem er fyldt med brætspil, bolde, spil, aktiviteter, bat/ketcher og en hulens masse musikinstrumenter.

Fun fact:

Har løbet et maraton som en del af et væddemål.

Rune Ohm

Rune er uddannet socialpædagog med speciale i idræt og sundhed og bosiddende i Ringsted med kone og 2 børn. Rune har tidligere dyrket sport på eliteplan. Rune har været en del af SSP i over 5 år, hvor det digitale og fokus på sunde fællesskaber fylder mere i det daglige arbejde. Rune har netop fokus på de sunde fællesskaber hos børn og unge, da man ved, at der derved er mindre risiko for at lave noget uhensigtsmæssigt. Derfor er fællesskaberne betydningsfulde, når Rune laver forebyggende indsatser eller laver opsøgende arbejde på skolerne.

Fun fact:

Er bedre til procentregning end Markus!

Kristjan Mathias Hansen

Kristjan har altid været interesseret i, hvordan mennesker i større og mindre fællesskaber, begår sig, samt hvordan vi skaber fællesskaber for børn og unge, så de trives bedst muligt med hinanden uagtet baggrund. Kristjan tilstræber at bruge sin energi samt humør til at skabe en god stemning, når han er sammen med børn og unge i klasselokalet eller i andre arenaer, så det bliver et trygt rum, hvor der er plads til at være sig selv, og hvor man ser hinanden.

Fun fact:

Er født døv på det ene øre.

SSP Ringsted har særligt til opgave at udføre forebyggende arbejde, samt sikre et trivsels- og kriminalitetsforebyggende samarbejde med relevante aktører. Formålet er blandt andet at være brobyggere mellem skoler, socialforvaltningen og politiet. Samarbejdet har til formål at skabe og støtte initiativer, der hjælper børn og unge. Det skal blandt andet opnås igennem en helhedsorienteret indsats med inddragelse af familien, hvor det enkelte barn eller den unge er i centrum for løsningen.

Trivsel

- i et historisk perspektiv

Trivsel for børn og unge har gennemgået betydelige forandringer gennem historien, påvirket af sociale, økonomiske og kulturelle faktorer. I det 19. århundrede var børns trivsel ofte knyttet til deres bidrag til familiens økonomi, hvor mange børn arbejdede i landbruget eller industrien. Arbejdsforholdene var ofte hårde, og der var begrænset fokus på børns uddannelse og generelle sundhed.

Med indførelsen af lovgivning om børnearbejde og obligatorisk skolegang i begyndelsen af det 20. århundrede begyndte børns trivsel at forbedres. Skolen blev en central institution i børns liv, og der blev lagt større vægt på deres uddannelse og udvikling. Efter Anden Verdenskrig oplevede mange vestlige lande en økonomisk vækst, der førte til forbedrede levevilkår for børn og unge. Familier havde bedre adgang til sundhedspleje, uddannelse og

fritidsaktiviteter, hvilket bidrog til en højere grad af trivsel. I denne periode blev der også større fokus på børns psykiske velbefindende, og begrebet "barndom" blev anerkendt som en vigtig fase i menneskets udvikling.

I de seneste årtier har trivsel for børn og unge været præget af nye muligheder og udfordringer. Teknologiske fremskridt har ændret måden, børn og unge interagerer på, både socialt og uddannelsesmæssigt. Mens teknologi kan tilbyde nye læringsmuligheder og sociale forbindelser, har det også rejst bekymringer om skærmtid, digitale krænkelser og mental sundhed.

Samtidig har globaliseringen og ændringer i familie- og samfundsstrukturer påvirket børns trivsel. Øget opmærksomhed på børns rettigheder og behov har ført til udviklingen af politikker og programmer, der sigter mod at støtte børns trivsel på tværs af forskellige livssituationer. Der er også en voksende anerkendelse af vigtigheden af at inddrage børn og unge i beslutningsprocesser, der vedrører deres liv.

Samlet set viser et historisk perspektiv, at trivsel for børn og unge er et komplekst og dynamisk område, der fortsat udvikler sig i takt med samfundets forandringer. Det er afgørende at fortsætte med at tilpasse og forbedre de rammer og ressourcer, der understøtter børns og unges trivsel, for at sikre deres sundhed, udvikling og fremtidige muligheder.

Sker det nogensinde, at du er alene selvom du mest har lyst til at være sammen med andre?

- "nej" og "ja, men sjældent"

Er du sammen med venner i fritiden?

- "1 gang i ugen eller mere".

Har du nogen venner eller veninder at tale med, hvis noget går dig på eller gør dig ked af det?

- "ja altid" og "ja for det meste".

K: 79%
R: 77% & L: 81%

K: 75%
R: 73% & L: 76%

K: 91%
R: 87% & L: 88%

K: 94%
R: 94% & L: 94%

Hvordan har du det for tiden derhjemme?

- "jeg har det rigtig godt" og "jeg har det godt".

K: 94%
R: 94% & L: 95%

Er dine forældre der, når du har brug for dem?

- "ja i høj grad" og "ja i nogen grad".

K: 96%
R: 95% & L: 96%

Kan du lide at være sammen med dine forældre?

- "ja i høj grad" og "ja i nogen grad".

Udvalgte tal fra Ungeprofilundersøgelsen
K: Kommune, R: Region og L: Landsplan

Status på trivslen i Ringsted anno 2024

"I Ringsted gennemføres undersøgelsen på 7. og 9. årgang på alle kommunens skoler"

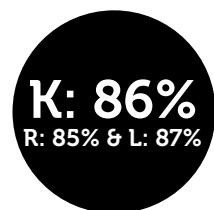
Vi ser det som vores fornemmeste opgave 'at sætte trivsel i fokus'. At børn og unge skal støttes i deres trivsel er også helt fundamentalt i SSP's arbejde. Derfor er det en naturlighed at SSP's brede opmærksomhed er at arbejde på det generelle og forebyggende plan, hvor børn og unges trivsel understøttes. SSP har særligt fokus på, at indsatserne starter tidligt, og at den bygger på et samarbejde mellem de forskellige aktører, der er i kontakt med barnet eller den unge. Det er desuden vigtigt at opnå et kendskab til de behov og risikofaktorer, der kan være for børn og unges trivsel og udvikling, samt konteksten i familien, skolen, venskaberne og fritidsaktiviteterne, der samlet set udgør deres hverdag.

Børn og unges trivsel afhænger af flere nøglefaktorer. For det første er en stabil og kærlig familie vigtig, da den giver følelsesmæssig støtte og tryghed. For det andet spiller social interaktion med jævnaldrende en central rolle i udviklingen af sociale færdigheder og selvværd; dette både i skole- og fritidsliv. Derudover er adgang til uddannelse og læring afgørende for deres kognitive udvikling og fremtidige muligheder.

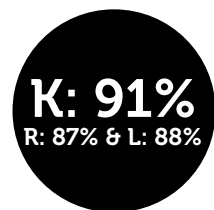
SSP gennemfører hvert år Ungeprofilundersøgelsen (UP), som netop har fokus på børn og unges 'hele liv'. UP er et vigtigt redskab for SSP Ringsted ift. at få et 'overordnet og samlet øjebliksbillede' af Ringsteds unges trivsel. UP har vundet stor udbredelse, og det giver en oplagt mulighed for benchmarking med deltagende kommuner fra region og landsplan. Hvad vigtigere er, giver undersøgelsen unge et talerør, og undersøgelsens resultater giver kommunen et billede af, hvordan unge oplever deres egen sundhed, trivsel, skole-, fritids- og familieliv m.v.

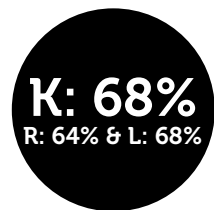
Udvalgte tal fra Ungeprofilundersøgelsen

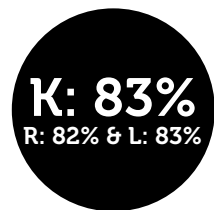
... har for tiden det rigtig godt eller godt i skolen.

... har altid og for det meste nogen voksne at tale med, hvis noget går dem på eller de er kede af det.

... er ikke blevet mobbet i skolen inden for det sidste halve år.

... er altid eller for det meste med i fællesskabet i klassen.

I Ringsted gennemføres undersøgelsen på 7.-9. årgang på alle kommunens skoler, hvor vi i 2024 havde en svarprocent på 92%; eller knap 1000 besvarelser. Den viden SSP indsamler her, bruges til at tilrettelægge og udvikle nye indsatser eller tilpasse eksisterende. Endvidere benyttes data i tæt samarbejde med skolerne, hvor deres 'egne' data bruges til at udvikle indsatser på skolerne lokalt.

Overordnet indikerer tallene, at størstedelen af vores børn og unge i høj grad trives, både i deres hjemlige- og skolemiljøer, samt har gode og stærke sociale relationer og støtte fra både venner og voksne. Ydermere er der ikke signifikant forskel på tallene fra Ringsted Kommune til tallene på region og landsplan.

Det betyder dog ikke, at alle unge trives (lige godt). Vi ved, både ud fra tallene i UP og i vores daglige arbejde, at der er en gruppe unge, der er sårbare og mistrives, samt har en bekymrende (risiko)adfærd. Her arbejder SSP ofte på det specifikke- og individuelle niveau, hvor udgangspunktet for indsatsen er den enkelte unges behov; eller gruppens behov.

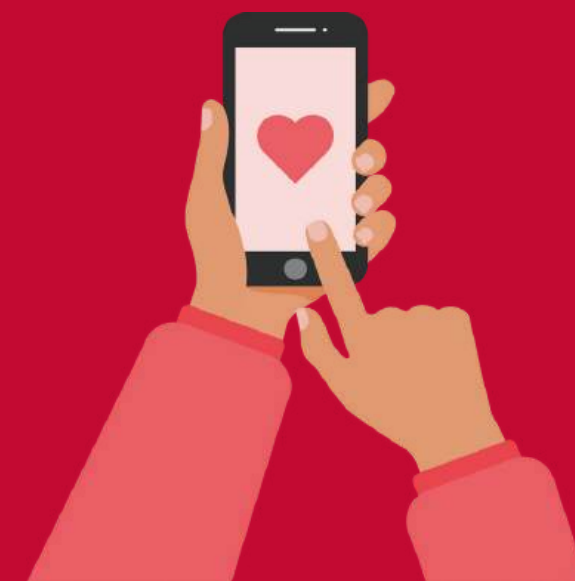

Unge trivsel

- er også rykket på nettet

Børn og unges trivsel er et emne af stor betydning, da det har direkte indflydelse på deres udvikling og fremtidige livskvalitet. SSP har erfaret over en årrække, at børn og unges færden på sociale medier, spilplatforme m.v. også har stor indvirkning på deres trivsel; og mistrivsel

Digitale medier har vundet indpas som en central del af unges hverdag. De unge anvender medierne til kommunikation, til at planlægge begivenheder, dele viden og oplevelser, hente information og til underholdning. Undersøgelser¹ viser, at digitalt medieforbrug er et vigtigt element i unges sociale fællesskaber, men peger også på, at mediebruget kan have både positive og negative konsekvenser for unge, der deltager i det online fællesskab. Deling af fotos, små videoer og udveksling af beskeder ser for eksempel ud til at kunne styrke fællesskaberne, hvorimod intensiv brug af selviscenesættende kommunikation, blandt andet via sociale medier, kan være forbundet med en usikkerhed og en følelse af ikke at passe ind i fællesskabet.

Brug af sociale medier er knyttet til en frygt for at gå glip af attraktive begivenheder i vennegruppen (også kaldet FOMO – Fear of missing out). Et højt forbrug af sociale medier ser således ud til at øge risikoen for FOMO og desuden forstærke tendensen til, at unge sammenligner sig selv med andre. Samlet set øger det risikoen for lavt selvværd, kropsutilfredshed og dårligere mental sundhed.

Red Barnet udgav i september 2024 en rapport om 'Børn og unges erfaringer med digitale krænkelse og andre ubehagelige oplevelser online', hvor de sætter fokus på børn og unges oplevelser og adfærd online. I rapporten svarer 69% af de adspurgte børn og unge, at de har haft én eller flere ubehagelige oplevelser online i løbet af det seneste år. Det er en markant stigning fra 2021, hvor det tilsvarende var 42% af børn og unge. Børn og unge har oplevet at blive kontaktet af nogen, de ikke ville tale eller skrive med (36%), at se voldsomme billeder eller videoer (32%), og at andre har skrevet grimt til dem på nettet (29%).

¹ Undersøgelse af VIVE

Der tegner sig et billede af en markant og generel stigning i alle typer af ubehagelige oplevelser online. Den ubehagelige oplevelse, hvor der er sket den største procentvise stigning, er at have fået delt private eller intime billeder eller videoer. Det er steget fra 3% til 9%. At opleve noget ubehageligt online er altså blevet en mere almindelig del af det at være online end i 2021. Vi ved endvidere, at mange børn og unge undlader at fortælle deres forældre om konflikter og ubehagelige situationer online, da de oplever, at forældrene tager deres telefoner. Derved bliver de afskåret fra deres sociale liv online, og det betyder, at mange børn og unge går alene med deres ubehagelige oplevelser online.

Hvem er mest udsat?

Det er tydeligt, at dem, der føler sig ensomme, også er de mest udsatte. 84% af disse børn og unge har det seneste år været udsat for en digital krænkelse eller en anden ubehagelig oplevelse online. Andre udsatte grupper er:

72%

Pigebørn

73%

Unge i alderen 13-17 år

79%

Børn og unge i lav trivsel

Fælles for børn og unge er, at de ser de ubehagelige oplevelser som en uundgåelig del af det at være online. Det er et vilkår, men samtidig et, de ønsker at være foruden.

En anden vigtig faktor er skærmtid. Ifølge en rapport², bruger børn og unge i gennemsnit flere timer dagligt på digitale medier, hvilket kan påvirke deres trivsel negativt. Rapporten viser, at de hyppigste ubehagelige oplevelser online sker på platforme som Snapchat, TikTok og YouTube, hvor børn og unge ofte udsættes for private og intime billeder, rygtespredning og voldsomt indhold.

“Fælles for børn og unge er, at de ser de ubehagelige oplevelser som en uundgåelig del af det at være online”

Udvalgte tal fra Ungeprofilundersøgelsen

K: 37%
R: 40% & L: 35%

Bruger mere end 3 timer i gennemsnit om dagen på sociale medier

K: 28%
R: 29% & L: 29%

Har inden for det sidste år tilføjet folk, på de sociale medier, ex. Snapchat, som de ikke kender

K: 20%
R: 21% & L: 20%

Har mødtes med nogen fysisk, som de lukkede har lært at kende over internettet

K: 58%
R: 57% & L: 56%

Deres forældre ved altid eller for det meste, hvem de skriver eller taler med på internettet

K: 89%
R: 88% & L: 90%

Har ikke eller ved ikke om de, inden for det sidste år modtaget et seksuelt billede/video af andre, hvor personen på billedet ikke har givet lov

² Rapport udarbejdet af Algoritmer, Data & Demokrati

Det betyder også, at SSP på de forebyggende indsatser har øget fokus på børn og unges trivsel og adfærd online. I skoleåret 2019 - 2020 var SSP ude på 2 årgange³ med forebyggende oplæg omhandlende sociale medier og digitale krænkelse. I 2024 har SSP 5 forebyggende oplæg, hvoraf det første er i 2. klasse, hvor der afholdes forældremøde. Her er fokus inddragelse af forældrene som et forebyggende element, inden (størstedelen af) børnene begynder at færdes på sociale medier. Forældrene er afgørende for børn og unges færden på de sociale medier, og formålet med mødet er at klæde forældrene bedst muligt på.

Handleplan for digitale krænkelse og ambassadørnetværk

Sociale medier og vores unges onlineliv danner fortsat grobund for mange af de konflikter, SSP modtager henvendelser om. Uagtet at de unge efterhånden er bevidste om, hvad man må og ikke må på nettet (fx i forhold til deling af materiale), opstår der fortsat mange konflikter, når de færdes online. Konflikterne handler om mere og meget andet end deling af billeder og videoer. I foråret 2023 blev der påbegyndt en proces med udarbejdelse af en fælles handleplan for digitale krænkelse på tværs af alle folkeskolerne i Ringsted. Dette arbejde har været medvirkende til, at alle professionelle omkring vores unge får nogle redskaber til at håndtere disse udfordringer, samt får erfaringer med, at det ikke er en problematik, man står med alene. Ifbm. udarbejdelsen af handleplanen blev det også besluttet, at der skulle etableres et 'ambassadørnetværk', hvor mindst to voksne pr. skole skulle deltage i. I efteråret 2024 afholdt SSP det første møde i netværket, og her blev lovgivningen gennemgået og nyeste viden introduceret. Og, måske vigtigst af alt, blev der arbejdet med relevante cases, hvor handleplanen blev brugt som værktøj for at løse praksisære problemstillingerne.

Sammenfattende har de sidste par år været præget af en dynamisk udvikling inden for sociale medier, hvor nye platforme har vundet frem. Samtidig har AI-teknologier revolutioneret mange aspekter af vores dagligdag, mens digitale krænkelse er blevet en stadig større udfordring, især for børn og unge. Det er afgørende, at der tages skridt til at adressere disse udfordringer gennem regulering, uddannelse og øget opmærksomhed på digitale sikkerhedspraksisser.

"Det er afgørende, at der tages skridt til at adressere disse udfordringer gennem regulering, uddannelse og øget opmærksomhed på digitale sikkerhedspraksisser"

Temaer

I det følgende afsnit vil vi beskrive tre temaer, der på hver sin måde er begyndt at fylde mere i den offentlige debat, men også i SSP's daglige arbejde.

AI, algoritmer og kaninhuller er blevet mere fremtrædende i SSP-regi, og området udvikler sig konstant. Vi har fokus på nogle af de faldgruber, hvor vi i eksisterende oplæg giver vores børn og unge (og forældre) viden om fake news, kildekritik, hvordan fungerer algoritmer, at de 'betaler' med oplysninger om dem selv, når de færdes på eksempelvis sociale medier.

Puff bars har også SSP's opmærksomhed. Puff bars har ikke et særskilt fokus i vores oplæg, da vi ikke ønsker at oplyse om emnet og dermed tilskynde til at begynde på det. Vi arbejder dog med det på 7. årgang, hvor vi underviser i social pejling og flertalsmisforståelser. Vi anvender tallene fra Ungeprofilundersøgelsen, hvor unge skal gætte på, hvor mange de tror, der ryger puff bars i bl.a. København, Ringsted Kommune, deres skole og deres klasse. Her lever flertalsmisforståelserne i bedste velgående, og de unge tror konsekvent, at der er væsentligt flere unge, der ryger puff bars, end der reelt gør; og vi oplever ofte, at flertalsmisforståelsen også forekommer hos voksne.

³ 3. eller 4. årgang samt på eksisterende oplæg på 7. årgang

⁴ 2. årgang (forældremøde), 3. og 4. årgang, samt 2 gange på 6. årgang

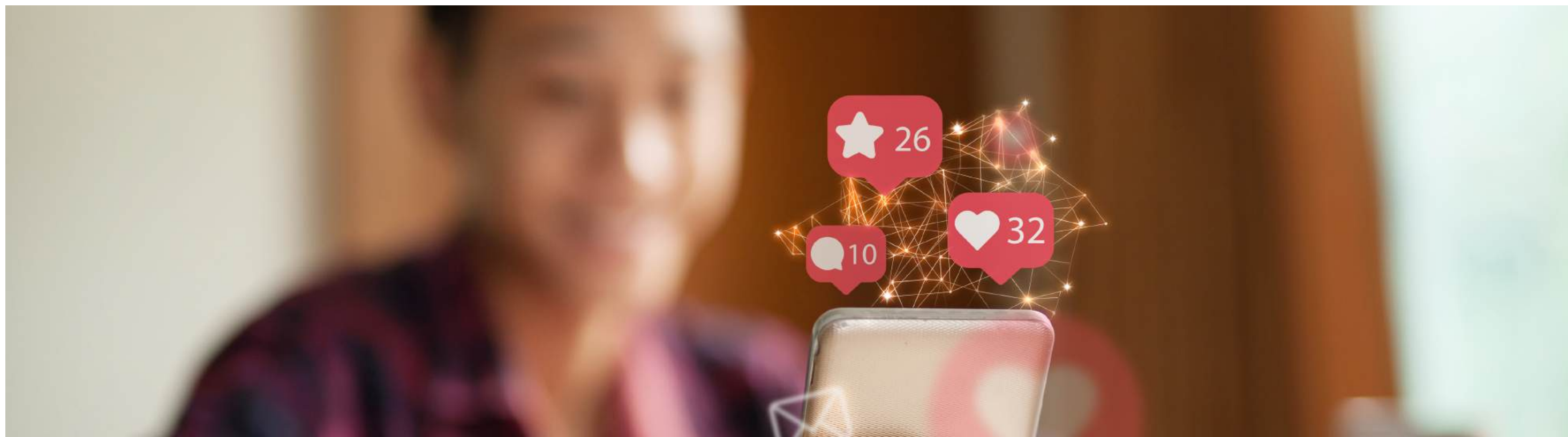
Endvidere har vi fokus på puff bars, da de også kan fås med THC⁵. Her forsøger vi at få et billede af, om det er noget der fylder blandt vores unge i Ringsted. Her deler vi bl.a. oplysninger med Familiehuseets kontaktpersoner og Ungeliv, da vi kan have 'fælles' unge, der på den ene eller anden måde har kontakt med disse 'særlige' puff bars. Det handler for SSP om at have et så 'virkeligt' billede af omfanget.

Det sidste tema omhandler sidste skoledag. Vi har i Ringsted Kommune gennem de sidste år lavet ændringer, men dagen indeholder fortsat alkohol. Vi kan se, at flere og flere kommuner bevæger sig over mod en alkoholfri sidste skoledag. Vi vil i afsnittet kort beskrive, hvordan vi pt. holder den i Ringsted og kort belyse fordele og ulemper.

Ulemper

En af de mest bekymrende udfordringer er de såkaldte "kaninhuller," som refererer til den måde, hvorpå algoritmer kan føre brugere ned ad en sti af indhold, der bliver mere og mere ekstremt eller ensidigt. Algoritmer⁶ er designet til at personalisere indhold baseret på brugerens tidligere adfærd og præferencer. Dette kan være nyttigt, da det hjælper med at levere relevant indhold hurtigt. Men for børn og unge, der måske ikke har den kritiske tænkning fuldt udviklet, kan dette føre til en forvrænget opfattelse af verden. Algoritmer kan utilsigtet forstærke ekkokamre, hvor børn og unge kun ser indhold, der bekræfter deres eksisterende synspunkter, eller flytter dem i bekymrende retning, hvilket kan hæmme deres evne til at forstå og acceptere forskellige perspektiver.

Kaninhuller opstår, når algoritmer kontinuerligt præsenterer brugeren for mere ekstremt eller sensationelt indhold for at holde dem engageret. For børn og unge kan dette betyde, at de bliver eksponeret for skadeligt eller upassende indhold, som de ellers ikke ville have søgt efter. Dette kan påvirke deres mentale sundhed og trivsel negativt. For eksempel kan en uskyldig søgning om sundhed føre til videoer om ekstreme diæter eller farlige sundhedstrends.

AI, algoritmer og kaninhuller

I den moderne digitale tidsalder spiller kunstig intelligens (AI) og algoritmer en stadig større rolle i vores daglige liv. Udviklingen går stærkt, og vi kender ikke det fulde potentiale. For børn og unge, der vokser op med disse teknologier, er der både muligheder og udfordringer, som vi vil belyse i nedenstående.

En anden udfordring ved AI og algoritmer er spørgsmålet om privatlivets fred. Børn og unge er ofte ikke opmærksomme på, hvor meget data der indsamles om dem, og hvordan det bruges. AI-systemer kan indsamle og analysere store mængder data om brugerens adfærd, præferencer og interaktioner. Dette rejser bekymringer om, hvordan disse data opbevares, hvem der har adgang til dem, og hvordan de kan bruges i fremtiden.

⁵ THC (tetrahydrocannabinol) er en cannabinoid, der findes i cannabisplanten, og det er plantens primære berusende stof

⁶ Algoritmers 'konstruktion' bygger bl.a. på Skinners forskning og teori om adfærdpsykologi

Hvordan kan vi hjælpe børn og unge?

AI og algoritmer har potentialet til at berige børns og unges liv, men det er afgørende at være opmærksom på de udfordringer, de kan medføre. For at beskytte børn og unge mod de negative virkninger af AI og algoritmer, er det vigtigt at fremme digital dannelse. Dette indebærer at lære dem om, hvordan algoritmer fungerer, og hvordan de kan påvirke det indhold, de ser. Det er også vigtigt at opmuntre kritisk tænkning og bevidsthed om forskellige perspektiver. Forældre og undervisere bør være opmærksomme på de risici, der er forbundet med kaninhuller, og aktivt involvere sig og guide børns og unges online aktiviteter.

**"Velkommen til nettet!
Genvej - til dit barns digitale liv"**

Fordele

For børn og unge, der vokser op med kunstig intelligens (AI) og algoritmer, er der også fordele, som kan berige deres læring, kreativitet og generelle udvikling.

Som tidligere beskrevet er algoritmer designet til at personalisere indhold baseret på brugerens tidligere adfærd og præferencer, at børn og unge kan få adgang til indhold, der er skræddersyet til deres interesser og læringsbehov. For eksempel kan en elev, der viser interesse for videnskab, blive præsenteret for spændende videoer, artikler og interaktive læringsressourcer, der kan udvide deres viden og nysgerrighed. Dette kan gøre læring mere engagerende og motiverende.

Kaninhuller kan betyde at børn og unge kan blive præsenteret for information og ressourcer, som de ellers ikke ville have opdaget. For eksempel kan en interesse for musik føre til opdagelsen af nye genrer, instrumenter og musikalske teknikker. Dette kan fremme kreativitet og en dybere forståelse af emnet.

AI-teknologier kan også spille en vigtig rolle i at støtte børns og unges læring. AI-drevne læringsplatforme kan tilpasse undervisningen til den enkelte elevs behov og tempo, hvilket kan forbedre læringsresultaterne. For eksempel kan AI-baserede tutoringsystemer identificere områder, hvor en elev har brug for ekstra hjælp, og tilbyde målrettede øvelser og forklaringer. Dette kan gøre læring mere effektiv og skræddersyet til den enkelte elev.

AI kan også fremme kreativitet hos børn og unge ved at tilbyde nye værktøjer og muligheder for skabelse. AI-drevne kunst- og musikprogrammer kan hjælpe unge kunstnere med at eksperimentere med nye stilarter og teknikker. Eksempelvis kan AI-genererede billeder og musikstykker inspirere børn og unge til at udforske deres egne kreative evner og skabe unikke kunstværker.

Opsamling

AI og algoritmer har potentialet til at berige børns og unges liv på mange måder. Ved at fremme digital dannelse, kreativitet og ansvarlig teknologibrug kan vi hjælpe børn og unge med at udnytte de mange fordele, som disse teknologier tilbyder, og navigere sikkert i den digitale verden.

Vi har dog også et fælles ansvar. For at maksimere fordelene ved AI og algoritmer for børn og unge er det vigtigt at fremme digital dannelse. Dette indebærer at lære dem om, hvordan algoritmer fungerer, og hvordan de kan bruge teknologierne på en ansvarlig og bevidst måde; dette forsøger SSP at gøre gennem vores undervisningsoplæg. Forældre og lærere er også her vigtige faktorer, der bør opmuntre børn og unge til at udforske deres interesser og bruge de ressourcer, der er tilgængelige for dem, til at udvide deres viden og færdigheder.

... Må ikke
ryge for sine
forældre

K: 85%
R: 82% & L: 86%

Udvalgte tal fra
Ungeprofilundersøgelsen

Puff bars

Puff bars, også engang kendt som e-cigaretter, har vundet stor popularitet, især blandt unge. Disse små, diskrete enheder tilbyder en bekvem måde at indtage nikotin på, ofte med smagsvarianter som frugt og slik, der appellerer til yngre brugere. Men denne tilsyneladende harmløse teknologi har vist sig at være forbundet med betydelige udfordringer og risici.

En af de mest fremtrædende udfordringer ved brugen af puff bars er deres høje nikotinindhold. Mange puff bars indeholder nikotin i koncentrationer, der er langt højere end andre typer e-cigaretter⁷. Dette kan føre til en hurtig udvikling af nikotinafhængighed, især blandt unge, hvis hjerner stadig er under udvikling⁸. Nikotin er kendt for at påvirke hjernens udvikling negativt og kan føre til langvarige kognitive og adfærdsmæssige problemer⁹.

En anden bekymring er den potentielle indflydelse på risikoadfærd. Undersøgelser har vist, at brugen af e-cigaretter, herunder puff bars, kan øge risikoen for fremtidig afhængighed af andre stoffer¹⁰. Dette skyldes nikotinens effekt på hjernen, som kan gøre brugerne mere tilbøjelige til at eksperimentere med andre afhængighedsskabende stoffer. Desuden kan den lette adgang til puff bars og deres diskrete natur gøre det lettere for unge at skjule deres brug, hvilket kan føre til en øget risiko for misbrug og afhængighed.

I Danmark har lovgivere erkendt disse risici og har indført strenge regler for puff bars. Fra 1. juli 2024 blev det ulovligt at importere, købe eller besidde puff bars med højt nikotinindhold og søde smagsvarianter. Denne lovgivning har til formål at beskytte unge mod nikotinafhængighed og de sundhedsmæssige risici forbundet med puff bars. Selvom loven har haft en positiv indvirkning på at reducere brugen blandt unge, fortsætter den illegale handel med puff bars, hvilket udgør en vedvarende udfordring. Samlet set er puff bars en teknologi, der, på trods af deres popularitet, er forbundet med betydelige sundhedsmæssige risici og udfordringer.

⁷ Denmark tightens rules on puff bars — Retail Technology Innovation Hub

⁸ What we know and don't know about Puff Bar right now - Truth Initiative

⁹ Nicotine and the young brain - Truth Initiative

¹⁰ Notes from the Field - Centers for Disease Control and Prevention puff bars challenges and risks

... ryger og vil
gerne / ved ikke
om de vil stoppe
med at ryge e-
cigaretter, puff
bars, vapes eller
lignende

K: 57%
R: 64% & L: 64%

K: 93%
R: 92% & L: 93%

... ryger ikke
e-cigaretter,
puff bars,
vapes eller
lignende

Sidste skoledag

Nye tendenser for afvikling af sidste skoledag

Sidste skoledag for 9. og 10. klasser er en festlig og mindeværdig begivenhed, hvor eleverne fejrer afslutningen på deres grundskoleuddannelse. Dagen er ofte fyldt med store forventninger og vores unge har glædet sig i lang tid. Sidste skoledag markerer en vigtig overgang, hvor eleverne siger farvel til deres skole og forbereder sig på nye udfordringer, enten i gymnasiet, efterskole, erhvervsuddannelse eller noget helt andet. Det er en dag, hvor fællesskabet og sammenholdet blandt dem virkelig kommer til udtryk, og hvor de skaber minder, der vil vare livet ud.

SSP har gennem en årrække været med til at facilitere sidste skoledag for alle unge i 9. og 10. klasse, der bliver afholdt i Lystanlægget. SSP samler en arbejdsgruppe af unge, der hvert år 'tilpasser' sidste skoledag ift. deres og kammeraternes ønsker og til 'tidens ånd'.

Ud over det særlige fokus på ungeinddragelse ift. planlægning af dagen, er et andet fokus deltagelsesmuligheder for alle. Derfor er aktiviteter og (alternative) fællesskaber begyndt at fylde mere på dagen, så de unge der ikke ønsker at drikke alkohol også kan være en del af denne vigtige dag. Arbejdsgruppen af unge har derfor søgt midler til at få musikkunstnere på dagen, de har forhandlet pris og booket kunstnere, de har lavet et aktivitetsområde, lounchområde med brætspil og arrangeret mad fra McDonalds.

"Det er fedt at vi har haft indflydelse på musikken og får mad fra McD. Og sidsygt fedt, at vi får hjælp til en fed sidste skoledag"

"En alkoholfri fejring kan skabe en mere inkluderende og tryk atmosfære for alle elever"

Positive effekter

- De unge får større ejerskab, når de selv er med til planlægningen.
- Flere unge er en del af dagen, bl.a. fordi, at der er alternative deltagelsesmuligheder til alkohol.
- I 2024 var der ingen unge der lå i samarit teltet og var dårlige grundet alkohol eller af samme årsag blev ringet hjem. Året inden planlægning af flere aktiviteter, havde vi anslået 15 – 20 unge, der lå i samarit teltet, grundet for stort alkoholindtag.

Og den sidste og altafgørende ting er, at sidste skoledag kunne ikke afvikles uden den altid store forældreopbakning.

Nye tendenser på landsplan

På landsplan er der nye tendenser, hvor flere kommuner er begyndt at arrangere alkoholfri sidste skoledagsarrangementer. I eksempelvis Århus Kommune besluttede Rådmanden for Børn og Unge i slutningen af 2018, at påbegynde arbejdet med en reorganisering og nytænkning af sidste skoledag, hvor der blev lagt op til at dagen skulle være alkoholfri. Dette for at bidrage til positiv forebyggelse af alkoholforbrug generelt og med målet om at fremme en sundere alkoholkultur og at udskyde alkoholdebutalderen. Samtidig ønskes en kulturændring, hvor det synliggøres, at alkohol ikke nødvendigvis hører til unges festkultur, jf. Sundhedsstyrelsens anbefaling om, at børn og unge under 18 år ikke bør drikke alkohol¹¹.

At holde en alkoholfri sidste skoledag for folkeskoleelever har både fordele og ulemper.

Samlet set kan en alkoholfri sidste skoledag bidrage til en mere sikker og inkluderende fejring, men det kræver samarbejde og forståelse fra både elever, forældre og skolen, samt et helt andet set-up og økonomi end i dag.

Fordele¹²:

- Inkluderende og tryk atmosfære: En alkoholfri fejring kan skabe en mere inkluderende og tryk atmosfære for alle elever
- Mindre risiko for uheld og konflikter: Uden alkohol mindskes risikoen for uheld og konflikter, hvilket kan føre til en mere harmonisk afslutning på skoleåret
- Sunde vaner og respektfuld adfærd: Det fremmer sunde vaner og respektfuld adfærd blandt eleverne.
- Attraktive aktiviteter: Mange skoler erstatter alkohol med attraktive aktiviteter, som planlægges i tæt dialog med de unge, hvilket kan gøre dagen lige så sjov og mindeværdig

Opmærksomhedspunkter¹³:

- Modstand fra elever: Nogle elever kan være imod en alkoholfri fejring, da de måske forbinder alkohol med fest og sjov.
- Uenighed blandt forældre: Der kan være uenighed blandt forældre om holdningen til unge og alkohol, hvilket kan skabe udfordringer i implementeringen af en alkoholfri politik.
- Ændring af traditioner: For nogle kan det være svært at ændre på traditioner, og der kan være modstand mod at ændre den måde, sidste skoledag traditionelt er blevet fejret på.

Hvad byder fremtiden på?

SSP i Ringsted har fokus på forskellige fremtidige indsatser. I nedenstående vil vi beskrive et nyt tiltag 'Åben Hal', der afvikles første gang i 2025. En anden indsats er konfirmationsalderen, hvor vi kan se at flere kommuner udskyder konfirmationsalderen med henblik på at udskyde alkoholdebuten.

Åben hal

SSP har gennem en periode været inspireret af 'Den islandske model'¹⁴, som har fokus på de forhold, der beskytter unge og skaber rammerne for et godt og sundt børne- og ungeliv. Det betyder fx, at der arbejdes med at tilbyde unge fællesskaber, hvor alkohol og rygning fylder mindre¹⁵. På den måde har modellen fokus på at styrke den enkelte unges handlekraft og evne til at sige "nej". Den islandske model fokuserer på de arenaer, der omgiver børn og unge; nemlig familie, fritid, skolen og vennegrupper, og den tager udgangspunkt i følgende fem principper:

¹² Sidste Skoledag: Alkoholfrie Alternativer - bygherrens.dk og Nye rammer for en alkoholfri sidste skoledag - Sunde borgere

¹³ Anbefalinger om alkohol til skolebestyrelsen i grundskolen

¹⁴ Den islandske model

¹⁵ Se også afsnittet om sidste skoledag

¹¹ Læs mere på aarhus.dk

Modellens fem principper:

Princip 1:

- Styrk det sociale miljø, så de unge tilbydes inspirerende ungemiljøer uden rusmidler.

Princip 2:

- Brug lokalsamfundet i sin helhed, så man får en helhedsorienteret indsats og et stærkt samarbejde på tværs af de arenaer, der udgør de unges liv.

Princip 3:

- Styrk lokal viden og engager de lokale. Herved får de lokale aktører viden om, hvordan det går med unge i lokalområdet, og de motiveres til at lave en målrettet indsats.

Princip 4:

- Involver forskere, politikere, praktikere og borgere til en forenet styrke - herved bliver indsatsen tværfaglig og alsidig.

Princip 5:

- Løsningen skal matche problemet, hvilket bl.a. betyder, at man skal acceptere, at kulturændringer sker ved et langt sejt træk. Man kan med andre ord ikke forvente et quickfix.

Med afsæt i det, har SSP sammen med Frivilligkonsulenten i Ringsted Kommune og Ringsted Sportscenter taget initiativ til at etablere Åben Hal, som skal være med til at skabe omfattende fællesskaber for unge i Ringsted Kommune. Formålet med initiativet er blandt andet idéen om at skabe ungdomsmiljøer, hvor unge kan mødes og socialisere på tværs af skoler, alder og geografiske områder.

Som en del af forberedelserne til det første pilotprojekt¹⁶ var det afgørende at de unge blev hørt og inddraget i planlægningen, da deres perspektiver på fællesskaber er essentielle. Projektet vil primært være drevet af kommunalt ansatte, frivillige ildsjæle fra relevante og interesserede foreninger samt engagerede borgere i Ringsted. Forældrenes engagement er også vigtigt for at skabe sammenhæng og forståelse for, hvordan vi som by kan løfte i fællesskab og sammen skabe attraktive tilbud til vores børn og unge.

Konceptet vil blive opbygget omkring foreninger, der både dækker bevægelse og idræt, men også gaming og kreative værksteder. Rammerne for konceptet udfolder sig fra Ringsted Sportscenter, hvor mulighederne for brug af haller, sale, udearealer og ramblaen giver optimale forhold for at kunne tilbyde børn og unge i Ringsted et 'kvalitetsprodukt'.

Ambitionen er at skabe en tilbagevendende begivenhed, som bliver en fast tradition at deltage i for den brede gruppe af unge i Ringsted Kommune.

Udskydelse af konfirmationsalderen

SSP erfarer, at flere kommuner udskyder konfirmationsalderen, så deres børn og unge bliver konfirmeret i 8. klasse. Udsættelse af konfirmationsalderen er et emne, der har været genstand for betydelig debat, hvor ændringer i samfundets struktur og værdier har ført til en revurdering af den passende alder for denne ceremoni.

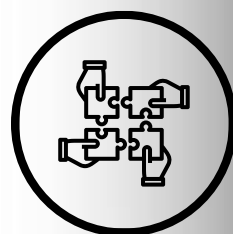
SSP's argument for udsættelse af konfirmationsalderen, hænger blandt andet sammen med ønsket om at udsætte alkoholdebuten blandt unge. Ved at flytte konfirmationen til en senere alder kan man reducere risikoen for tidlig alkoholindtag, da konfirmationsfester ofte er forbundet 'traditionen' om at drikke alkohol; ofte for første gang. En udsættelse kan derved være medvirkende til at reducere de sociale og sundhedsmæssige risici forbundet med tidlig alkoholdebut.

... har aldrig drukket en hel genstand (alkohol)

7. klasse 77%
8. klasse 44%
9. klasse 36%

Udvalgte tal fra
Ungeprofilundersøgelsen

¹⁶ Blev afviklet 1. februar 2025

Et andet argument for at udsætte konfirmationsalderen er, at unge i dag modnes senere. Vi har haft en konstruktiv dialog med provstiet, som også ser positivt på en mulig udsættelse. De har observeret, at mange unge ikke er undervisningsparate, hvilket ofte skyldes umodenhed. Dette kan ses i deres evne til at koncentrere sig, deltage aktivt i undervisningen og forstå komplekse emner. Ved at udsætte konfirmationen giver vi de unge mere tid til at udvikle færdighederne og blive bedre rustet til at tage del i undervisningen.

Samlet set er spørgsmålet om udsættelse af konfirmationsalderen komplekst og kræver en afvejning af forskellige faktorer, herunder samfundsmæssige ændringer, individuelle udviklingsbehov og traditioner. Det er vigtigt at fortsætte dialogen om dette emne for at finde den bedste løsning for vores unge.

Opfølgning på den kriminalitetsforebyggende indsats

På Undervisnings- og fritidsudvalgsmødet d. 12. december 2023 blev det besluttet 'at opfølgning på det generelle forebyggende arbejde fremover foregår via Børnecenter, Skolecenter og Ungeenhedens generelle opfølgning, samt at opfølgning på den kriminalitetsforebyggende indsats fremover foregår via SSP-samarbejdets årsberetning'.

Som tidligere beskrevet, har SSP Ringsted fokus på at arbejde med trivsel for alle unge, som en vigtig del af de kriminalitetsforebyggende indsatser. Gennem samarbejdet mellem skoler, sociale myndigheder og politi, kan SSP identificere og støtte udsatte børn og unge, samt tilbyde dem alternativer til risikoadfærd. Dog kan kriminalitetsforebyggelse ses i et endnu bredere perspektiv, med en bredere vifte af aktører. Derfor spiller bl.a. foreningslivet også en central rolle, hvor lokale aktører arbejder sammen for at skabe et miljø, der fremmer trivsel og sikkerhed. Disse indsatser kræver en koordineret og vedvarende indsats for at være effektive og bæredygtige. Det kræver en bred vifte af aktører på tværs af kommune og civilsamfund for at sikre en helhedsorienteret tilgang til kriminalitetsforebyggelse.

Når der i Danmark tales om ungdomskriminalitet, er der ofte fokus på de mest kriminelle unge under 25 år. Det fokus har vi naturligvis også i Ringsted¹⁷, og det er glædeligt, at vi både lokalt og på landsplan har en klart overvejende del af 'lovlydige unge'¹⁸.

¹⁷ Målgruppen for SSP arbejde i Ringsted er unge under 18 år

¹⁸ Balvig 2017

§115 møder er tværfaglige møder mellem repræsentanter fra kommunen og politiet, hvor enkeltpersoners rent private forhold kan drøftes, såfremt oplysningerne anses for nødvendig for det kriminalitetsforbyggende arbejde.

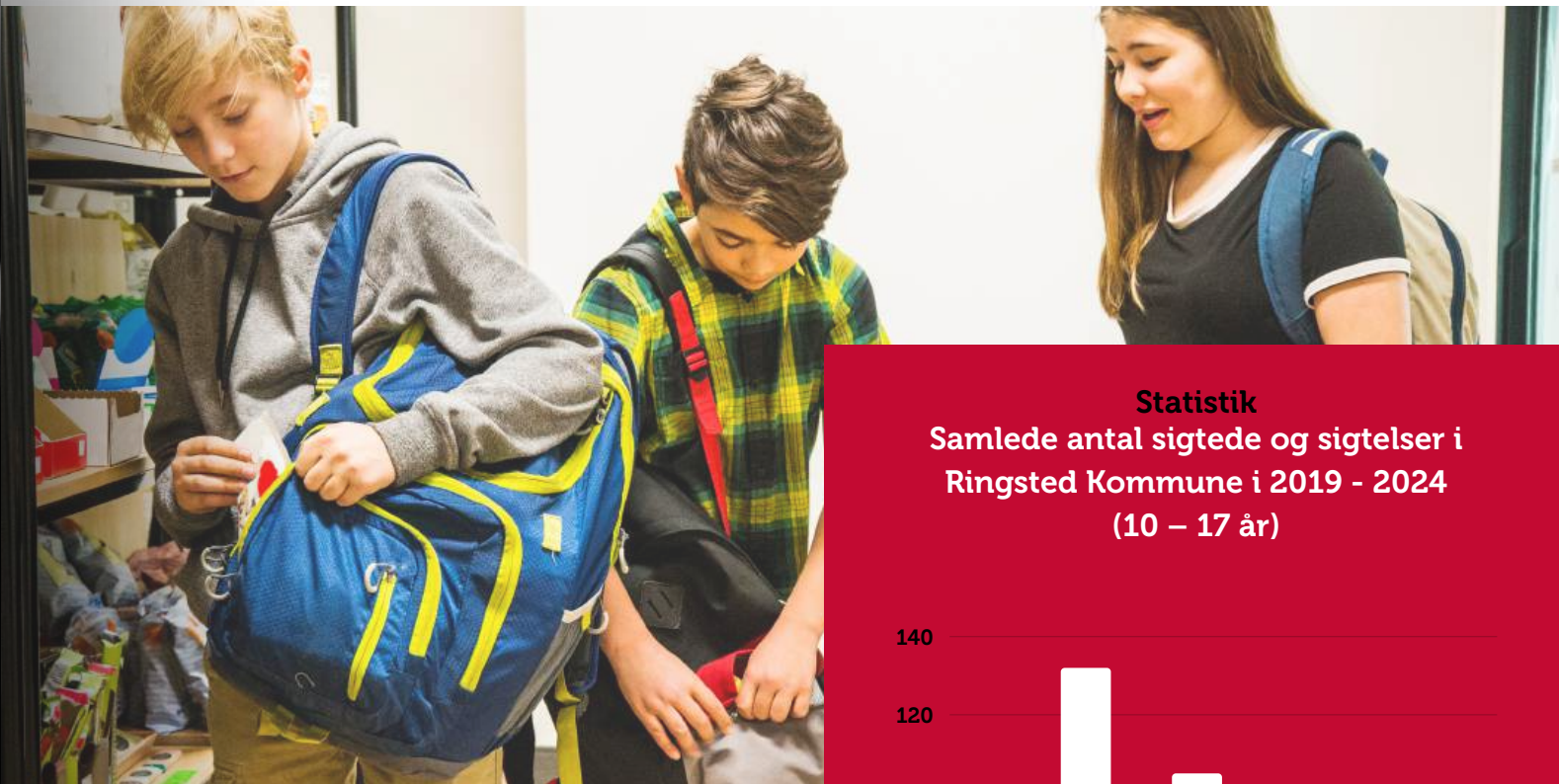
Kilde: Retsplejeloven §115 stk.1-4

I SSP Ringsted har vi, som tidligere beskrevet, fokus på alle unge gennem det forbyggende arbejde. I vores §115 regi har vi særlig på de unge, der begår en kriminel handling eller færdes i miljøer, som er u hensigtsmæssige. Særligt førstegangs-kriminelle unge har vores opmærksomhed her, da vi har for øje at undgå, at de skal blive mere kriminelle og i værste fald ende i bandekriminalitet eller anden hård kriminalitet.

I Ringsted afholdes møderne hver anden uge, hvor politi, myndighed¹⁹ og skole²⁰ sidder sammen og gennemgår de unge, der i den forgangne periode har været på politiets døgnrapport. Der følges systematisk op på møderne, og eventuelle indsatser forsøges at løses så helheds-orienteret som muligt. SSP oplever, at samarbejdet mellem 'parterne' fortsat styrkes, og der fortsat er fokus på at udvikle det til gavn for vores unge.

¹⁹ Myndigheden bliver i Ringsted repræsenteret af Børne- og Familieafdelingen og Ungeenheden

²⁰ Skolerne bliver i Ringsted repræsenteret af SSP, som også er facilitatorer for møderne

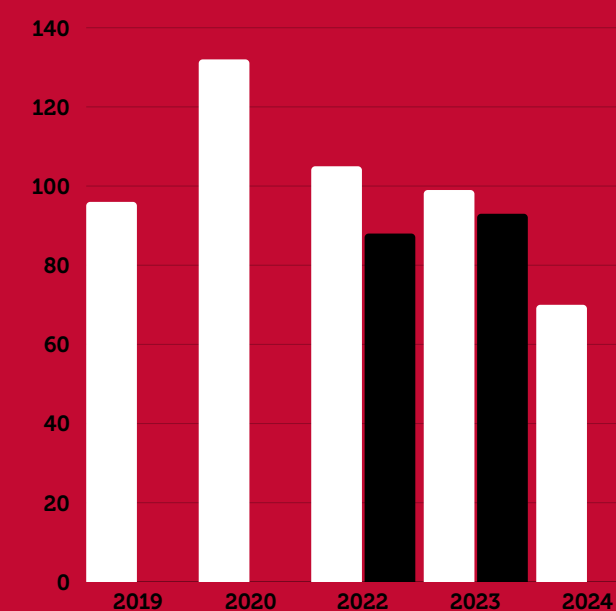

Hvordan går det så i Ringsted?

Med udgangspunkt i data fra politiet ift. antal sigtede børn og unge, undersøger vi i nedenstående udviklingen i perioden fra 2019 – 2024. Tallene for 2019 og 2020 er 'reduceret' grundet tolkningen af GDPR reglerne på daværende tidspunkt, og igen grundet GDPR var det ikke muligt at få data for 2021. Det er dog fortsat muligt at følge udvikling og tendenser, uden at kunne sammenligne årene én-til-én

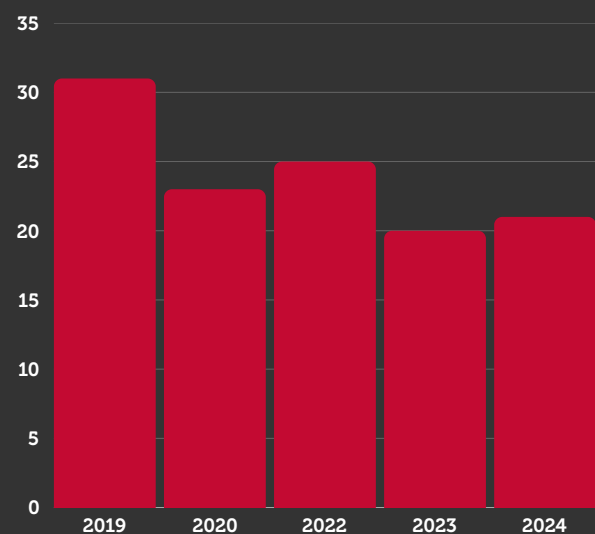
Endvidere skal det præciseres, at tallene i i statistikkerne viser antallet af sigtelser, og derfor ikke et præcist billede af, hvor meget ungdomskriminalitet der har været, men i hvor mange sager, der er rejst sigtelse. For unge under den kriminelle lavalder (under 15 år) er der tale om, at de har erkendt lovovertrædelsen.

Statistik
Samlede antal sigtede og sigtelser i
Ringsted Kommune i 2019 - 2024
(10 – 17 år)

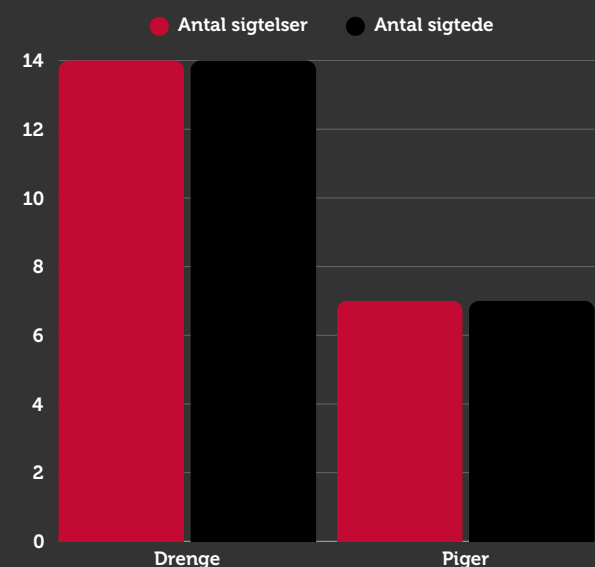

Diagrammet viser, at der i 2024 blev sigtet 47 unge mellem 10 – 17 år, som tilsammen havde 70 sigtelser. Tallene har været faldende fra 2020, og der har været markant fald i antallet af sigtelser fra 99 i 2023 til 70 i 2024. Desværre ser vi også et fald i antal sigtelser, hvorfor vi ser en større andel af unge som har flere sigtelser bag sig, hvilket er et vigtigt parameter, som vi er særlig opmærksomme på. Det betyder, at vi har nogle (få) unge, der har en bekymrende risikoadfærd.

Antal sigtelser i Ringsted Kommune i 2019 – 2024 for aldersgruppen 10 – 14 år

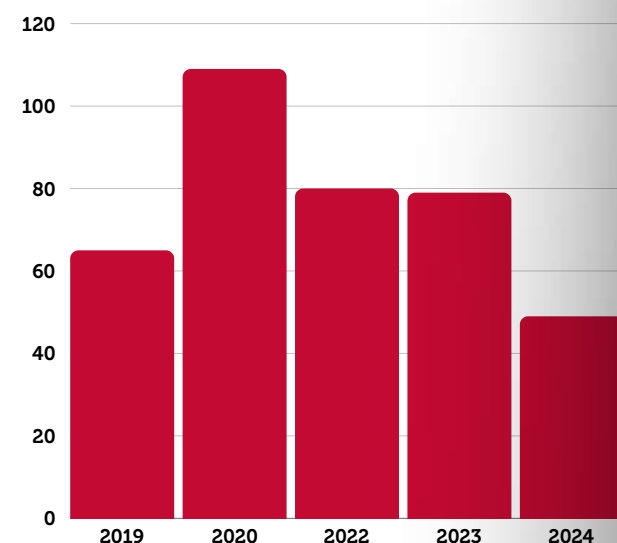

Antal sigtede og sigtelser i Ringsted Kommune 2024 for aldersgruppen 10 – 14 år fordelt på køn

Det er gældende for både drenge og piger, at der er det samme antal sigtede og sigtelser; så alle sigtede har 'kun' én sigtelse. Antallet af sigtede drenge i aldersgruppen er 14, og for piger er det 7.

Antal sigtelser i Ringsted Kommune 2024 for aldersgruppen 15 – 17 år

Antallet af sigtelser i 2023, for samme målgruppe, var på 49 sigtede, hvilket er det laveste i perioden 2019-2024. Faldet i aldersgruppen er afgørende for det samlede fald for hele målgruppen 10-17 år.

Antal sigtede og sigtelser i Ringsted Kommune 2024 for aldersgruppen 15 – 17 år fordelt på køn

Her er der igen i 2024 signifikant forskel i sigtelse på drenge og piger; i alt 45 sigtelser. Det er dog positivt for begge køn, at det er så få unge, der er sigtet mere end én gang.

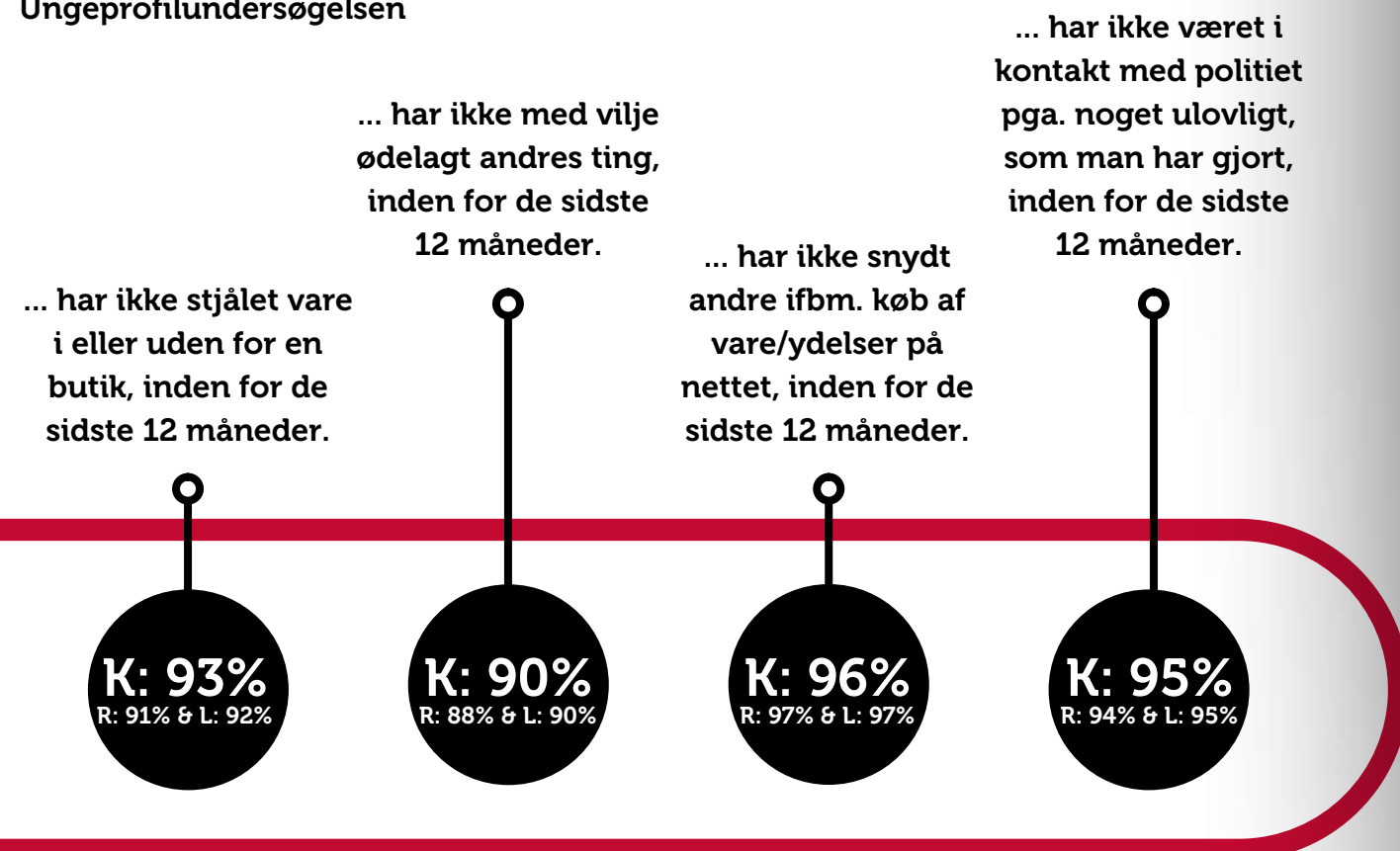
10-14 år	Sigtelsernes art	15-17 år
♂ ♀		♂ ♀
1	Anden forbrydelse	9
	Bedrageri	
	Brugstyveri	1
3 5	Butikstyveri	6
2	Hærværk	3
7 1	Personfarlig kriminalitet	7
1	Sædelighed	1
	Tyveri fra borger	1
	Lov om euforiserende stoffer	10 2
1	Øvrige arter	9
14 7	I alt	46 3

Afsluttende opsamling

Udvalgte tal fra Ungeprofilundersøgelsen

Heldigvis lever de fleste børn og unge i Danmark et trygt og godt liv, og vi kan via data og egne erfaringer sige, at også vores egne unge i Ringsted trives godt på mange parametre. Dette er et positivt tegn, da SSP sætter trivsel i fokus, og understøtter arbejdet med børn og unges muligheder for at være en del af sunde og støttende miljøer; lige fra de tidlige skoleår, op gennem skoletiden og videre på ungdomsuddannelserne.

Vi arbejder fortsat målrettet på at skabe tryghed, fællesskaber og deltagelsesmuligheder for vores børn og unge, hvor de kan føle sig sikre og støttede. Dette inkluderer både fysiske og psykiske aspekter af tryghed, hvor vi fokuserer på at skabe miljøer, hvor de unge kan udvikle sig positivt. Fællesskaberne spiller også en afgørende rolle i de unges trivsel. Vi har derfor lagt stor vægt på at fremme sociale fællesskaber, hvor de unge kan føle sig inkluderet og værdsatte.

Dog er der stadig en lille gruppe af børn og unge, der er sårbare og har brug for ekstra støtte. Disse børn og unge står over for udfordringer, hvor de har brug for støtte og hjælp til at overkomme den situation, de nu engang står i. SSP har her et medansvar for at sikre, at de også får den nødvendige hjælp og opmærksomhed i tæt samarbejde med forældre og gode kollegaer.

“

“Heldigvis lever de fleste børn og unge i Danmark et trygt og godt liv - også vores egne unge i Ringsted”

